

завдань підприємства тощо.

Усе це обумовлює зростання ролі бізнес-планування, вибору управлінського рішення для досягнення конкретних завдань господарювання перспективного та поточного характеру, спрямованих на покращення результатів господарської діяльності.

Вважаємо, що планування об'єктивно необхідне для забезпечення ефективної роботи економічних систем різного рівня. Особливо зростає його значення як фактора забезпечення успішної діяльності підприємства в довгостроковій перспективі, коли необхідно постійно враховувати зміну економічних реалій.

Список використаних джерел

1. Бізнес-планування в аграрних формуваннях: [Навч. посіб.] / [Г.Є. Мазнєв, О.О. Красноручий, В.С. Ніценко, Ю.І. Данько та ін.]; за ред. проф. Г.Є. Мазнєва. – Одеса: ТОВ «ЛЕРАДРУК», 2012. – 250 с.

2. Доманчук Д.П. Рекомендації з планування с.-г. виробництва / Д.П. Доманчук, Ф.П. Євмененко, В.П. Заборовський, Т.О. Шалагіна. - м. Кам'янець-Подільський, 1999 – с.62.

3. Древаль О.Ю. Планування діяльності підприємства: Конспект лекцій / О.Ю. Древаль. – Суми: Вид-во СумДУ, 2008. – 146 с.

Кравченко Олександра Олександрівна

аспірант Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету, м. Дніпропетровськ

Науковий керівник: д.е.н., професор Вініченко І.І.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Умови діяльності аграрних підприємств потребують поглибленого підходу до побудови процесу управління витратами, визначення його етапів і розкриття змісту кожного з них з урахуванням галузевої специфіки, ресурсного потенціалу й чинників середовища функціонування. На нашу думку, управління витратами як процес має передбачати: постановку управлінської проблеми; розробку управлінського рішення; реалізацію управлінського рішення; контроль за реалізацією управлінського рішення.

Вважаємо, що *перший етап процесу управління витратами* передбачає усвідомлення проблеми управління витратами, визначення її сутності, обґрунтування цілей і завдань управління витратами відповідно до стратегії розвитку підприємства, пошук альтернативних варіантів реалізації цілей і завдань управління витратами (розробка стратегій управління витратами).

Актуальність проблеми управління витратами з практичної точки зору обумовлюється усвідомленням більшістю керівників і спеціалістів того факту, що лише грамотне ставлення до витрат забезпечить досягнення бажаної ефективності господарювання. Для обґрунтування сутності проблеми управління витратами необхідно провести аналіз формування витрат та ефективності їх здійснення відповідно до цілей, які визначають напрям і результати розвитку підприємства. До завдань управління витратами відносять забезпечення такої взаємодії підприємства із середовищем, що дає можливість за рахунок оптимізації рівня витрат підвищити рівень власного потенціалу й довести його до рівня, необхідного для досягнення цілей успішного функціонування в перспективі. Після вибору цілі й формування завдань управління витратами здійснюється пошук

альтернативних варіантів їх реалізації.

Розробка управлінського рішення являє собою *другий етап процесу управління витратами* сільськогосподарських підприємств передбачає: формування системи інформаційного забезпечення управління витратами, вибір критеріїв ефективного управління витратами та їх аналіз, прогнозування зміни витрат під впливом чинників зовнішнього і внутрішнього середовища планування витрат, обґрунтування вибору оптимальних управлінських дій за альтернативними варіантами.

Формування системи інформаційного забезпечення управління витратами полягає у кількісній характеристиці витрат підприємства; вивченні взаємозв'язків витрат з показниками наявності й ефективності використання ресурсів підприємства, чинниками зовнішнього і внутрішнього середовища підприємств; визначенні змісту, структури і наявних джерел інформації про витрати, ресурси та результати господарювання підприємства.

Вибір критеріїв ефективного управління витратами та їх аналіз передбачає вибір критеріїв, що визначають витрати та їх зміну й перевірку на відповідність наявному інформаційному забезпеченню; розрахунок значень критеріїв за певний період і формування бази даних для порівняльного аналізу; аналіз динаміки витрат на основі відібраних критеріїв.

Прогнозування зміни витрат під впливом чинників зовнішнього і внутрішнього середовища здійснюється на основі отриманих даних оцінки витрат і їх складових у поточному періоді, кількісної оцінки впливу зовнішніх і внутрішніх чинників на зміну витрат підприємства із застосуванням методів детермінованого і стохастичного факторного аналізу, в процесі якого дається кількісна характеристика цих змін, а також виявляються потенційні можливості зменшення витрат. Планування в управлінні витратами припускає розподіл ресурсів підприємства за окремими завданнями для досягнення окресленої мети. Завершальною процедурою етапу розробки управлінського рішення щодо витрат є обґрунтування вибору оптимальних управлінських дій за альтернативними варіантами.

Третій етап процесу управління витратами «Реалізація управлінського рішення», полягає в організації процесу управління витратами, координації і регулюванні витрат, прийнятті оперативних заходів щодо скорочення фактичних витрат до запланованих та мотивації трудових ресурсів і пошуку засобів впливу щодо спонукання дотримання кошторису витрат і можливостей їх оптимізації.

Організація управління витратами становить розподіл повноважень, завдань і обов'язків у формуванні витрат. При цьому визначаються місця виникнення витрат, центри витрат і центри відповідальності за їх дотримання. Координації та регулюванню витрат передують порівняння фактичних витрат із запланованими і виявлення відхилень. Якщо виявлено розбіжності з передбачуваними показниками, то здійснюються коригуючі дії, спрямовані на доведення фактичних результатів у відповідність до запланованих.

Мотивація трудових ресурсів і пошук засобів впливу щодо спонукання дотримання кошторису витрат і можливостей їх оптимізації передбачає виявлення способів взаємодії на учасників процесу виробництва, які б спонукали дотримувати встановлені планом витрати і знаходити можливості їх зниження.

Контроль за реалізацією управлінського рішення є *завершальним етапом процесу управління витратами* і передбачає: облік фактів витрачання ресурсів, формування витрат, доходів та фінансових результатів підприємства; аналіз витрат та виявлення

резервів їх зниження; оцінку якості та ефективності обраного варіанту управлінських дій та його впливу на перспективи розвитку підприємства.

Отже, ефективно організований процес управління витратами сприяє своєчасному зменшенню й усуненню тих витрат, які не є доцільними для сільськогосподарського підприємства, тобто не сприяють збільшенню обсягів виробництва продукції, прибутку та не забезпечують досягнення його цілей.

Кривоносюк Яна Андріївна,

студентка спеціальності 7.03050401 «Економіка підприємства»

економічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету, м.

Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: к.е.н., доцент Марусей Т.В.

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ЗА РАХУНОК ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Розвиток ринкових відносин у країнах світового економічного співтовариства свідчить, що успіх роботи підприємств визначається розробкою всіх компонентів їх систем управління, одним з яких є управління персоналом. На сьогодні персонал розглядається як основний ресурс підприємства, що значною мірою визначає успіх усієї його діяльності, яким треба грамотно управляти, створювати оптимальні умови для його розвитку. Саме персонал є довгостроковим чинником конкурентоспроможності і виживання підприємства. Одним із найбільш складних, але й одночасно життєво важливих і необхідних завдань є завдання забезпечення ефективного управління персоналом.

Сучасні автоматизовані системи управління персоналом повністю забезпечують необхідною інформацією як керівництво, так і працівників кадрових служб і суттєво зменшують затрати часу на підготовку та прийняття управлінських рішень. Зокрема, менеджери з персоналу, завдяки таким системам, звільняються від виконання рутинних операцій. Автоматизоване зберігання та оброблення кадрової інформації також надає можливість ефективно здійснювати підбір і переміщення співробітників. Крім того, автоматизований розрахунок заробітної плати з урахуванням інформації про позиції штатного розкладу, відпустки, лікарняні, відрядження, пільги і стягнення надає змогу працівникам бухгалтерії точно й оперативно нараховувати заробітну плату, формувати бухгалтерські звіти, відносити витрати на собівартість. І це лише деякі з функцій новітніх автоматизованих систем управління персоналом [1].

Інформаційні системи мають насамперед допомогти оцінити рівень кваліфікації кандидата на певну посаду, а для співробітників – їх ділові якості, а також внесок у діяльність організації. Що стосується функціонального наповнення сучасних HRM-систем (англомовний термін Human Resources System), то сьогодні воно, як правило, містить у собі: облікову складову, що передбачає: ведення організаційної структури підприємства; складання та ведення штатного розкладу; ведення облікових карток працівників; кадровий документообіг; пенсійний облік; табельний облік; облік лікарняних; облік відряджень; облік відпусток і відсутності; облік різних видів стажу; розрахункова складова, що містить розрахунок заробітної плати; розрахунок витрат на відрядження; розрахунок нарахувань та утримань; оформлення та розрахунок нарядів на виконання робіт; HR-складова, що містить у собі: управління кадровим бюджетом; ведення «профілів компетенцій»